

Δημήτρης Μπελαντής Μετά το Λονδίνο

Ηεπταύριο των πολύνεκρων βομβιστικών επιθέσεων στο Λονδίνο της 7-7-2005 σήμανε μια νέα σοβαρή κίνηση αυταρχοποίησης του δικαϊκού πλαισίου τόσο στη Βρετανία όσο και στην Ευρώπη με προεξάρχουσα τη νέα βρετανική κυβέρνηση του Τόνι Μπλερ. Ο θεσμικός «αγώνας κατά της τρομοκρατίας» κρίθηκε –για άλλη μια φορά– ότι παρουσιάζει κενά και χρειάζεται να αναβαθμισθεί.

Στο σημείο αυτό πρέπει να δηλωθεί ότι η προσβολή πολλών δεκάδων αθώων θυμάτων από τη βομβιστική επίθεση στον Υπόγειο Σιδηρόδρομο του Λονδίνου, παρά το ότι από ανθρωπιστική άποψη είναι απαράδεκτη και δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένων φορέων ή κέντρων εξουσίας του βρετανικού ιμπεριαλισμού, πρέπει να κατανοηθεί πολιτικά. Μόνο έτσι μπορεί να ανοίξει ο δρόμος για να σταματήσουν αυτές οι εκατόμβες. Ανεξάρτητα από τον ιδεολογικό φανατισμό των βομβιστών ή την προσφυγή τους σε μεθόδους «ατομικής τρομοκρατίας», οι ίδιες αυτές μέθοδοι είναι *μία διάσταση και ένα υποσύστημα του παγκόσμιου και διαρκούς ιμπεριαλιστικού πολέμου που διεξάγουν ο Μπους, ο Μπλερ, ο Σαρόν και οι σύμμαχοί τους (με ε-*

πίκεντρα σήμερα το Ιράκ και την Παλαιστίνη και αύριο ίσως το Ιράν και τη Συρία ή ακόμη και τη Λατινική Αμερική). Ο πόλεμος αυτός είναι ένας πόλεμος με πρόσχημα την «τρομοκρατία» ή την ύπαρξη «τοπικών δικτατόρων», ο οποίος αποσκοπεί όχι μόνο στη λεηλάτηση των φυσικών πόρων του αραβικού και ισλαμικού κόσμου αλλά και στην παγίωση της διεθνούς κυριαρχίας του πολυεθνικού κεφαλαίου και της αμερικανικής ηγεμονίας εντός αυτής.

Στο βαθμό που αυτός ο πόλεμος είναι ένας πόλεμος «ολοκληρωτικός», δεν γνωρίζει δηλαδή τη διάκριση «μαχητών» και «αμάχων», όπως αυτή έχει παγιωθεί στη Συνθήκη της Γενεύης και στα Τροποποιητικά Πρωτόκολλα αυτής (αφού, παρά την παραπλανητική ρητορεία περί «χειρουργικών πληγμάτων», στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν, στη Γιουγκοσλαβία αλλά και στην Παλαιστίνη οι άμαχοι έφεραν το κύριο βάρος της αιματοχυσίας), ωθεί αναγκαστικά είτε σε λογικές *απελπισίας* (όπως οι μαχητές καμικάζι εν μέρει) είτε στη λογική της ισοδύναμης τρώσης των μετόπισθεν του αντιπάλου. Ας θυμηθούμε εδώ ότι παρόμοιες μεθόδους σε εποχές αστάθειας και αδυναμίας τους ανέ-

πτυσαν και κινήματα πολύ πιο πολιτικοποιημένα, με την παραδοσιακή έννοια, από τους ισλαμιστές μαχητές του σήμερα, όπως οι μαρξιστές Παλαιστίνιοι του Λαϊκού Μετώπου στη δεκαετία του 1970 («Μαύρος Σεπτέμβρης») ή οι αντιαποικιοκράτες Αλγερίνοι του FLN στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Όποιος καταδικάζει μονομερώς τη σφαγή του Λονδίνου, φέρεται απολογητικά όσο δεν βλέπει τη διαρκή αιμορραγία των αμάχων του Τρίτου Κόσμου για χάρη του κέρδους και δεν ζητεί την άμεση λήξη του ιμπεριαλιστικού πολέμου και την αποχώρηση των στρατευμάτων από τις κατεχόμενες χώρες. Η θετική εμπειρία της Ισπανίας στο πεδίο αυτό μετά την επίθεση στη Μαδρίτη υπήρξε εύγλωττη: ο λαός της ζήτησε από την κυβέρνηση του Αθνάρ να μην είναι πια «εμπόλεμος» και τελικά την ανέτρεψε.

Το αδύνατο σημείο της αγγλικής κοινής γνώμης, αντίθετα προς την Ισπανία, υπήρξε η μη ικανοποιητική σύνδεση της βομβιστικής επίθεσης με το γεγονός του πολέμου. Παρά το ότι το αντιπολεμικό κίνημα έθεσε το ζήτημα, η ανταπόκριση υπήρξε σχετικά περιορισμένη. Η υπαρκτή αίσθηση αιώνων ιμπεριαλιστικής περηφάνιας στη Βρετανία, ακόμη και σε τμήματα των κατώτερων τάξεων, δεν μπορεί να θεωρηθεί τυχαία. Αυτό το ιδεολογικό κλίμα επέτρεψε την εναπόθεση του ζητήματος στην τρομοϋστερία και στην αρμοδιότητα των μηχανισμών καταστολής, ως απάντηση στο βίωμα του συλλογικού τρόμου. Ακραίο δείγμα, η άποψη «οι αστυνομικοί πρώτα πυροβολούν και μετά ρωτούν την ταυτότητα του θύματος», η οποία οδήγησε στην αναίτια και εγκληματική θανάτωση ενός νεαρού Βραζιλιάνου μετανάστη από τις «ειδικές αντιτρομοκρατικές δυνάμεις» της Σκότλαντ Γιαρντ. Και μάλιστα σε μια χώρα όπου παραδοσιακά οι αστυνομικοί δεν οπλοφορούσαν καν.

Στο θεσμικό επίπεδο, η κυβέρνηση Μπλερ υπερβαίνει προς το αυστηρότερο ακόμη και τα θεσμικά τερατουργήματα που η ίδια εισήγαγε α) το 2000 (αντιτρομοκρατικός νόμος «όπου ευρύτατος ορισμός τρομοκρατίας»), β) τον Οκτώβριο του 2001, μετά την 11-9-2001 (κράτηση υπόπτων για «εύλογο χρονικό διάστημα» χωρίς κατηγορία και δίκη και αναστολή του habeas corpus λόγω έκτακτης ανάγκης) και, τέλος, για τρίτη φορά την άνοιξη του 2005 (κράτηση υπόπτων κατ' οίκον και με ηλεκτρονικό βραχιόλι, παρακολούθησις επικοινωνιών των υπόπτων). Τώρα, προχωρά σε νέα δέσμη μέτρων, όπως α) η γενίκευση της προληπτικής κράτησης υπόπτων χωρίς κατηγορία και δίκη για «εύλογο χρόνο», β) η γενίκευση της παρακολούθησης με σύγχρονα μέσα επιτήρησης και μάλιστα χωρίς συγκεκριμένο ένταλμα των επικοινωνιών των υπόπτων (τηλέφωνα, φαξ, κομπιούτερ, διαδίκτυο, κινητά τηλέφωνα) και η επ' άπειρον ουσιαστικά διατήρηση των στοιχείων αυτών ως βάσης δεδομένων και αξιοποίησής τους για την κατηγοριοποίηση των πολιτών, γ) η γενίκευση του ελέγχου βάσει βιομετρικών δεδομένων κ.ά.

Αυτή η δέσμη μέτρων, η οποία οδηγεί προφανώς σε ένα πανοπτικό αστυνομικό κράτος, δεν θα αποτελέσει απλώς μία μεταρρύθμιση του βρετανικού ποινικού και δικονομικού δικαίου. Προτείνεται από τη βρετανική Προεδρία προς τα κράτη-μέλη της ΕΕ ως βάση για μια πολιτική-πλαίσιο όλων των κρατών μελών (όμοια προς την Απόφαση-Πλαίσιο του Μαΐου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η οποία ποινικοποιεί απολύτως τη ριζοσπαστική πολιτική και κοινωνική πάλη ως «μορφή τρομοκρατίας»). Το πιθανότερο είναι ότι αυτή η πρόταση θα γίνει δεκτή και θα κυρωθεί στη συνέχεια από κάθε κράτος-μέλος χωριστά.

Με τα μέτρα αυτά, αν τελικώς εφαρμο-

σθούν σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η Ευρώπη αντιγράφει σε βάθος το μοντέλο του «Πατριωτικού Νόμου» των ΗΠΑ (27 Οκτωβρίου 2001). Το επόμενο βήμα, αν δεν υπάρξουν οι αναγκαίες αντιστάσεις, θα είναι πιθανότατα η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εσωτερικής Ασφαλείας (όπως το περίφημο Homeland Security Office του 2002), με αρμοδιότητα το χαφιεδισμό και την παρακολούθηση των Ευρωπαίων πολιτών ή ακόμη και η διαδικασία κατάργησης των ευρωπαϊκών ιθαγενειών για όσους κρίνονται ύποπτοι συνεργασίας με την «τρομοκρατία» (όπως η περίφημη expatriation του «Πατριωτικού Νόμου 2» του ακροδεξιού Υπουργού Δικαιοσύνης Άσκροφτ το 2003) – σε συνδυασμό μάλιστα και με την εφαρμογή της Συμφωνίας Έκδοσης ΕΕ-ΗΠΑ του 2003.

Οι τάσεις ενδυνάμωσης της Αριστεράς στην Ευρώπη, όπως το γαλλικό δημοψήφισμα της 29-5-2005 και η ανάδυση του κόμματος των Λαφοντέν-Γκίζι στη Γερμανία, ίσως συμβάλλουν στην ενίσχυση ενός προβληματισμού υπεράσπισης των μαστιζόμενων πολιτικών ελευθεριών και ανάσχεσης των πολιτικών του «τρόμου».

Έχει ιδιαίτερη σημασία η γενικευμένη πια –στα πρότυπα του Γκουαντάναμο και των ιρακινών κολαστηρίων– θέσπιση μιας μη ποινικής «κράτησης ασφαλείας» των «υπόπτων». Τόσο αυτός ο θεσμός όσο και η επαναφορά της κατηγορίας των «αντικειμενικώς επικινδύνων» –όπως έδειξε και η άνομη αιχμαλωσία χιλιάδων εγχρώμων στις ΗΠΑ μετά την 11η Σεπτεμβρίου– παραπέμπουν ευθέως στην ξεχασμένη από δεκαετίες Schutzhaft («κράτηση ασφαλείας») των ναζί. Ας σημειωθεί εδώ ότι αρχικώς και επί εθνικοσοσιαλισμού α) η κράτηση ασφαλείας δεν οδηγούσε αναγκαστικά σε θανάτωση και β) συχνά ήταν προσωρινή. Αυτό διήρκεσε από το 1933 ως το 1939 περίπου.

Ποιος μπορεί να υποστηρίξει με ήσυχη τη συνείδηση ότι ο φασισμός είναι απλώς μια ξεχασμένη υπόθεση στη Δύση και ανήκει στην αρμοδιότητα των ιστορικών; Ή ότι η αναβίωσή του περιορίζεται στις φανφάρες των περιθωριακών πρωτοπαλλήκων της «Χρυσής Αυγής» και των Ευρωπαίων «συντρόφων» τους;